

(๓๑)
คำพิพากษา

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๓๕๗/๒๕๖๗

คดีหมายเลขแดงที่ ลต สว ๔๕/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๒ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ความคดีเลือกตั้ง

ระหว่าง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผู้ร้อง

นายอิทธิชัย โกศวรรณวิทย์

ผู้คัดค้าน

เรื่อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง)

ศาลฎีกา

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า สืบเนื่องมาจากมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๗ และผู้ร้องได้มีประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เรื่อง กำหนดวันเลือกและวันรับสมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภา

- ๒ -

กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ วันเลือกระดับจังหวัด วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ และวันเลือกระดับประเทศ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มที่ ๙ ต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี และเป็นผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี ประกาศรายชื่อผู้คัดค้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกระดับจังหวัด ต่อมาผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี ตรวจสอบคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้วพบว่า ผู้คัดค้านเคยดำรงตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งเมื่อนับจากวันพ้นจากตำแหน่งจนถึงวันสมัครรับเลือก เป็นเวลาน้อยกว่าห้าปี เข้าลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย จึงลบชื่อผู้คัดค้านออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกระดับจังหวัด ผู้ร้องทำการได้ส่วนแล้วได้ความดังกล่าวจริง การที่ผู้คัดค้านซึ่งมีหน้าที่ ตามกฎหมายที่จะต้องตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกของตนให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ลงลายมือชื่อในใบสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยรับรองว่าตนเป็น

- ๓ -

ผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น และพ้นจากการเป็นผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วน้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก กรณีถือได้ว่าผู้คัดค้านกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก อันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) มาตรา ๒๐ วรรคสาม และมาตรา ๗๔ ขอให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้คัดค้านตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๐ วรรคสี่

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านเข้าใจโดยสุจริตว่าตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีมิใช่ตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น เพราะตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเป็นตำแหน่งที่มีได้มาจากการเลือกตั้ง แต่มาจากการแต่งตั้งของนายกเทศมนตรี มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายเท่านั้น การตัดสินใจดำเนินกิจการต่าง ๆ ของเทศบาลเป็นอำนาจของนายกเทศมนตรี

- ๔ -

ในวันสมัครรับเลือกผู้คัดค้านได้สอบถามผู้ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบใบสมัครแล้วว่า ผู้คัดค้านเคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีและเพิกถอนจากตำแหน่งในวาระที่ผ่านมาสามารถสมัครรับเลือกได้หรือไม่ ได้รับแจ้งว่าสมัครได้ ผู้คัดค้านเห็นว่าไม่มีระเบียบหรือกฎหมายใดกำหนดว่าตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ผู้คัดค้านจึงเข้าใจว่าผู้คัดค้านเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ผู้คัดค้านมิได้มีเจตนาที่จะสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือก ขอให้ยกคำร้อง

ระหว่างพิจารณา ผู้คัดค้านยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘ อ้างว่าการนำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔ ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้ว และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๔๘ เบญจมาตรา ๔๘ นว มาตรา ๔๘ เอกาทศ และมาตรา ๔๘ วิสติ มาวินิจฉัยว่า ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารท้องถิ่น เป็นการใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๒ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว ขอให้ศาลฎีกาการพิจารณาไว้ และส่งคำร้องของผู้คัดค้าน

- ๕ -

ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕ และ
มาตรา ๒๑๒

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งได้สอบสวนและตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟัง
เป็นยุติในเบื้องต้นว่า ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลสามชุก อำเภอสามชุก
จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
ต่อมาวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านยื่นใบสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มที่ ๙
ต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี และเป็นผู้ได้รับเลือก
ในระดับอำเภอ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี
ประกาศรายชื่อผู้คัดค้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกระดับจังหวัด ครั้นวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้อำนวยการ
การเลือกระดับจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี มีคำสั่งลบชื่อผู้คัดค้านออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือก
ระดับจังหวัด เนื่องจากตรวจสอบพบว่า ผู้คัดค้านมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็น
สมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๑๔ (๒๔)

- ๖ -

พิเคราะห์แล้ว เห็นสมควรวินิจฉัยคำร้องขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยของผู้คัดค้านเสียก่อนว่า กรณีเข้าหลักเกณฑ์ที่ศาลฎีกาจะส่งคำร้องของผู้คัดค้านไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยหรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๕ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การที่ศาลจะส่งคำร้องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามบทบัญญัติดังกล่าวจึงต้องเป็นกรณีที่มีการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะปรับใช้แก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น การโต้แย้งของผู้คัดค้านในเรื่องการนำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔ ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้ว และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๔๘ เบญจ มาตรา ๔๘ นว มาตรา ๔๘ เอกาทศ และมาตรา ๔๘ วิสติ มาวินิจฉัยว่า ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารท้องถิ่น เป็นเพียงการโต้แย้ง

- ๗ -

เรื่องการปรับข้อเท็จจริงเข้ากับข้อกฎหมายและการตีความกฎหมาย มิใช่การโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีจึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ซึ่งศาลจะส่งคำร้องของผู้คัดค้านไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง จึงให้ยกคำร้องดังกล่าว

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) อันจะถือว่าผู้คัดค้านกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมเป็นเหตุให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้คัดค้านตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๐ วรรคสี่ หรือไม่ ผู้ร้องมีนายวรพงษ์ อุณเฑียรณ กรรมการสืบสวนและไต่สวนประจำจังหวัดสุพรรณบุรี คณะที่ ๑ มาเป็นพยานเบิกความประกอบสำนวนการไต่สวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี เอกสารหมาย ร.๑ ลำดับ ๑ ถึง ๒๖ ว่าผู้คัดค้านเคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

- ๘ -

ซึ่งเป็นคณะผู้บริหารท้องถิ่น โดยพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และผู้คัดค้าน ยื่นใบสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก อันเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ส่วนผู้คัดค้านอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความว่า ผู้คัดค้านเคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ผู้คัดค้านเข้าใจว่า ผู้บริหารท้องถิ่นมิได้หมายความว่ารวมถึงรองนายกเทศมนตรี ผู้คัดค้านจึงไม่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) ในใบสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา (สว. ๒) ไม่ได้มีการระบุ ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีว่าเป็นผู้บริหารท้องถิ่นด้วย นอกจากนี้ ตามสำเนาหนังสือของกรม ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง ท้าหรือคุณสมบัติของรองนายกเทศมนตรี สำเนาระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการลาของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และคำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค ๙ คดีหมายเลขแดงที่ ลต อบต ๙/๒๕๖๔ เอกสาร ท้ายคำคัดค้านหมายเลข ๒ ถึง ๔ ตามลำดับ ต่างให้ความเห็น ระบุ หรือวินิจฉัยว่า ตำแหน่ง

- ๙ -

รองนายกเทศมนตรีมิใช่ผู้บริหารท้องถิ่น ที่ผู้ร้องอ้างว่าตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามนัยคำสั่งศาลฎีกาที่ ๒๙๓๑/๒๕๕๗ ตามสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ข้อสอบถามเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา เอกสารหมายเลข ร.๑ ลำดับ ๘ หน้าที ๕๑ นั้น ไม่ถูกต้อง เพราะได้มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาอ้างอิงได้ และในวันสมัครรับเลือกผู้คัดค้านได้สอบถามนางสาวนาตาชา แก้วเรือง ปลัดอำเภอ อำเภอสามชุก พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอด้วยว่า บิดาผู้คัดค้านเป็นนายกเทศมนตรีตำบลสามชุก ส่วนผู้คัดค้านเป็นรองนายกเทศมนตรีตำบลสามชุก หมตวาระที่ผ่านมาสามารถลงสมัครได้หรือไม่ นางสาวนาตาชาเดินไปสอบถามผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ อำเภอสามชุก แล้วแจ้งผู้คัดค้านว่า ลงสมัครได้ ผู้คัดค้านมิได้มีเจตนาที่จะฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) เห็นว่ารองนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายเป็นอย่างเดียวกันกับ

- ๑๐ -

นายกเทศมนตรีตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๔๘ นว ประกอบมาตรา ๔๘ เบญจ และตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการตามที่นายกเทศมนตรี มอบหมายตามมาตรา ๔๘ อัญฐ มีสิทธิเข้าประชุมสภาเทศบาลและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริง ตลอดจน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุมสภาเทศบาลได้ตามมาตรา ๔๘ เอกาทศ และในการปฏิบัติราชการในตำแหน่งดังกล่าว ห้ามมิให้กระทำการอันเป็นการกระทบกระเทือน ต่อผลประโยชน์ของเทศบาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ จตุทศ แสดงให้เห็นว่ารองนายกเทศมนตรี อยู่ในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการบริหารราชการของเทศบาล ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่อาจกระทบกระเทือน ต่อผลประโยชน์ของเทศบาลได้เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ของผู้ที่ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวแล้ว รองนายกเทศมนตรี จึงมิใช่เป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานราชการของเทศบาลเท่านั้น แต่ยังมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงถือได้ว่าตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเป็นตำแหน่ง ผู้บริหารท้องถิ่นด้วย ผู้คัดค้านซึ่งดำรงตำแหน่งดังกล่าวจึงเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ที่ผู้คัดค้านเบิกความ

- ๑๑ -

อ้างว่า ในการปฏิบัติหน้าที่รองนายกเทศมนตรี ผู้คัดค้านต้องกระทำการตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย โดยไม่มีอำนาจตัดสินใจในกิจการใด ๆ ของเทศบาล นั้น เป็นข้อกล่าวอ้างเรื่องอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงไม่อาจนำมาอ้างเพื่อปฏิเสธว่าตนไม่ใช่ ผู้บริหารท้องถิ่นได้ ส่วนที่ผู้คัดค้านอ้างว่า ตามสำเนาหนังสือของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หารือคุณสมบัติของรองนายกเทศมนตรี สำเนาระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการลาของ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗ และคำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค ๙ คดีหมายเลขแดงที่ สด อบต ๙/๒๕๖๔ เอกสารท้ายคำคัดค้านหมายเลข ๒ ถึง ๔ ตามลำดับ ต่างให้ความเห็น ระบุ หรือวินิจฉัยว่า ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีมิใช่ผู้บริหารท้องถิ่น นั้น ก็เป็นเรื่องที่ กฎหมายแต่ละฉบับมีเจตนารมณ์และความมุ่งหมายต่างกัน ดังนั้น การตีความกฎหมายแต่ละฉบับ จึงแตกต่างกันได้ และที่ผู้คัดค้านอ้างว่า ผู้ร้องไม่อาจอ้างอิงคำสั่งศาลฎีกาที่ ๒๙๓๑/๒๕๕๗ ซึ่งวินิจฉัยว่า ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารท้องถิ่น เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกไปแล้ว นั้น เห็นว่า การพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา

- ๑๒ -

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๑๕ (๙) ซึ่งกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไว้แตกต่างจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) ข้อเท็จจริงที่นำมาพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้คัดค้านคดีดังกล่าวจึงย่อมแตกต่างจากคดีนี้ ส่วนการวินิจฉัยตีความว่า ตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ในฐานะเป็นผู้บริหารท้องถิ่นด้วยนั้น เป็นการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยยึดถืออำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ จึงย่อนำมาเทียบเคียงกันได้ ข้ออ้างของผู้คัดค้านดังกล่าวจึงฟังไม่ขึ้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลสามชุกถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ นับถึงวันสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งน้อยกว่าห้าปี ผู้คัดค้านจึงมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) การที่ผู้คัดค้าน

- ๑๓ -

มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว แต่ยังไม่ยินยอมสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยรับรองในบันทึกการให้ถ้อยคำของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา (สว. ๒) เอกสารหมายเลข ร.๑ ลำดับ ๓ หน้า ที่ ๒๕ ถึงหน้าที่ ๒๗ ว่า ผู้คัดค้านไม่มีลักษณะต้องห้ามใด ๆ ตามกฎหมาย ย่อมถือได้ว่าผู้คัดค้านกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๐ วรรคสาม อันเป็นเหตุให้ต้องเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้คัดค้านตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๐ วรรคสี่ ส่วนที่ผู้คัดค้านอ้างว่า ผู้คัดค้านเข้าใจโดยสุจริตว่าตนมิได้เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามและไม่ได้มีเจตนาฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันจะเป็นการกระทำการให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม นั้น เห็นว่า การบริหารงานราชการของเทศบาลไม่จำกัดว่านายกเทศมนตรีเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจบริหารงานราชการเทศบาลแต่เพียงผู้เดียว แต่หมายความรวมถึงรองนายกเทศมนตรีที่บริหารงานราชการเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายด้วย การที่ผู้คัดค้านเคยปฏิบัติหน้าที่

- ๑๔ -

ในฐานะรองนายกเทศมนตรีมาเป็นระยะเวลาหลายปี ผู้คัดค้านย่อมต้องทราบดีว่าตำแหน่ง
รองนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ผู้คัดค้านจึงไม่อาจยกเอาความเข้าใจโดยสุจริตของตน
มาเป็นข้ออ้างว่าผู้คัดค้านไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายได้ ข้ออ้างของผู้คัดค้านจึงฟังไม่ขึ้น

พิพากษาให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของนายอิทธิชัย โภควรรณวิทย์ ผู้คัดค้าน
เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่มิคำพิพากษา.

นางสาววรรณดี วิไลรัตน์

นางสาวนัยนา รุจ จันทรจำเริญ

นางไข่มุกด์ ปอพานิชกรณ์

